UUTISET

Perheyhtiössä on korkea sosiaalinen vastuu. Nähtiin hyvänä vaihtoehtona ottaa nuoria ammattiin oppimaan. Kouluihin on vaikea päästä. **HENKILÖSTÖ- JA TALOUSJOHTAJA TARJA JÄRVINEN, KOSKISEN OY**

VILLE-PETTERI MÄÄTTÄ

Pauli Pihlajamäki (oik.) ja Henri Kaukoranta tarkastavat vanerilevyjä ennen pakkaamista. Pihlajamäen mukaan yksitoikkoinenkin työ sujuu mukavasti esimerkiksi radiota kuunnellen.

Nuorille työttömille löytyi ammatti sahalta ja levytehtaalta

Puuteollisuusyhtiö Koskisen Oy palkkasi oppisopimusohjelmaansa 18 vailla työtä tai koulutusta olevaa nuorta.

KÄRKÖLÄ (MT)

”Suurin syy hakea oli, ettei ollut mitään koulutusta alla. Oli tosi vaikea löytää työtä. Opiskelu ei ole ikinä vahvin puoli ollut”, kertoo **Pauli Pihlajamäki**.

Myös **Nelli Laihon** ja **Heidi Varson** työttömyys on päättynyt. Kolmikko on aloittanut oppisopimustyöntekijöinä Koskisen Oy:n Järvelän tehtailla Kärkölässä.

Yhtiö on palkannut yhteensä 18 nuorisotakuun piirissä olevaa 16–27-vuotiasta ”Koskisen Akatemiaksi” nimettyyn ohjelmaan.

Pihlajamäki lajittelee vanerilevyjä, Laiho ja Varso ovat aloittaneet palovahteina remontoitavassa lastulevyhtehtaassa.

Muitakin työpisteitä tulee vielä eteen kolmivuotisen koulutuksen aikana.

Nuoret valitsevat viimeisenä vuonna erikoisalansa joko saha- tai levyteollisuudesta, mutta käytännössä molempia töitä opitaan jonkin verran.

Lopuksi suoritetaan näyttötutkinto, jota arvioivat työnantajan ja koulutuslaitoksen edustajat sekä yksi työn osaava ammattilainen.

Jokaiselle on nimetty kokeneempi mentori, joka sitoutuu neuvomaan oppisopimustyöntekijää.

Ohjelmaan kuuluu myös teoriaopintoja noin kahtena päivänä kuukaudessa. Niistä huolehtii Koskisen kumppanina Ammattienedistämislaitos AEL.

”Elämiseenkin jää rahaa”

Oppisopimuskoulutettavat saavat ammattiopin lisäksi palkkaa.

”Kun yksin asuu ja maksaa laskut, opiskelijana ei elä. Kun on palkka, elämiseenkin jää rahaa”, Varso toteaa. Aikaisemmin hän kokeili erilaisia kouluja löytämättä sopivaa. Kokemusta on myös tehdastyöstä, joten Varso tiesi voivansa viihtyä.

Koskisen Oy:llä on pitkä kokemus oppisopimuksista. Aiemmin koulutusta annettiin lähinnä jo yhtiössä työskenteleville sekä nuorille kesätyöntekijöille yhteistyössä paikallisen lukion kanssa.

Nelli Laiho (vas.) etsi alun perin kesätyötä, mutta kolmivuotinen pesti houkutteli enemmän. Heidi Varsoa innosti ajatus työssä oppimisesta opiskelun sijaan.

Koskisen Akatemia on uusi avaus. Tavoitteena on turvata osaavan työvoiman riittävyys.

Innoittajana oli myös nuorisotakuu, kertoo yhtiön henkilöstö- ja talousjohtaja **Tarja Järvinen**.

”Perheyhtiössä on korkea sosiaalinen vastuu. Nähtiin hyvänä vaihtoehtona ottaa nuoria ammattiin oppimaan. Kouluihin on vaikea päästä.”

Järvisen mukaan puuteollisuuden osaajia ei juurikaan valmistu kouluista.

”Kymmenen vuoden kuluttua meillä voi olla jo tuska löytää ammattilaisia.”

Liikaa byrokratiaa pienyrityksille

Järvisen mukaan Suomen oppisopimusjärjestelmä toimii Koskisen Oy:n kannalta hyvin, mutta pienille yrityksille kynnys voi olla korkea. Oppisopimuskoulutus teettää paljon byrokratiaa, erityisesti yhdistettynä työllistämistukiin. Uuden oppisopimusohjelman suunnittelu sitoi Koskisella kokemuksesta huolimatta kaksi henkeä pitkäksi aikaa.

”Ei ole valtakunnallista kattoorganisaatiota. Nuorisotakuun tuet ovat paikkakuntakohtaisia.”

Useimmissa työehtosopimuksissa ei ole huomioitu oppisopimuskoulutettavia. Metsäteollisuuden sopimus kannustaa työnantajia oppisopimuksiin, sillä koulutettaville on määritelty ensimmäiseksi vuodeksi muita työntekijöitä matalampi palkka.

Puuteollisuuden vienti vetää

Mahdollisuuksia uusien oppisopimustyöntekijöiden palkkaamiseen rajoittaa sekin, että monissa yrityksissä on käyty yt-neuvotteluja viime aikoina.

Koskisella siihen ei ole ollut tarvetta. Yhtiö odottaa liikevaihtonsa kasvavan tänä vuonna 10 prosentilla noin 250 miljoonaan euroon.

1,5 miljoonaa kuutiota puuta muuttuu vaneriksi, sahatavaraksi, lastulevyksi ja valmistaloiksi. Työntekijöitä on yli 1 000.

”Vaikka Suomi on vähän lamassa, onneksi Eurooppa ja muut vientimaat vetävät.”

HENRIK SCHÄFER

Tieisännöitsijää epäillään useista rahaepäselvyyksistä

Pohjoissavolaisen tieisännöijän epäillään kähveltäneen useiden tiekuntien rahoja eri puolilla Suomea. Rahaepäselvyyksistä on epäilyjä ainakin Pohjois-Savossa ja Satakunnassa, mahdollisesti myös Etelä-Savossa.

Siilinjärven ja Maaningan paikallislehti Uutis-Jousi kertoi 8.5.2014, että tiekunnat ovat tehneet tutkintapyyntöjä poliisille. Pyynnöt liittyvät tiekuntien rahankäyttöön ja siihen, onko rahan käytölle ollut oikeat perusteet.

Summien suuruudesta ei ole tietoa. Tavallisesti tiekunnat toimivat niukalla budjetilla. Perusparannushankkeissa voi liikkua huomattaviakin rahamääriä.

Itä-Suomen poliisilaitoksen rikoskomisario **Sari Knaapi** johtaa tutkintaa. Hän on lomalla heinäkuun loppuun asti, joten tutkinnan nykytilanteesta ei saa tässä vaiheessa tietoa.

”Erittäin harmillista”

Lomalta tavoitettu Suomen tieyhdistyksen toimitusjohtaja **Jaakko Rahja** pitää tapausta erittäin harmillisena. Tieisännän toiminta perustuu ehdottomaan luottamukseen.

Rahja tuomitsee epärehellisyyden. Seuraavilla yksityistiepäivillä asiasta keskustellaan, Rahja lupaa.

Tiekuntien hallintoon on luotava käytäntö, joka estää tai vaikeuttaa rahojen väärinkäytön. Rahjan mielestä tilinkäyttöoikeus ei saa olla pelkästään yhdellä henkilöllä, vastuuta on jaettava laajemmalle.

Jos pelkästään yksi henkilö käyttää tiekunnan rahoja, mahdollisen väärinkäytöksen havaitseminen riittävän ajoissa on vaikeaa. Myös asian selvittäminen tiekunnan voimin on hankalaa.

Tieisäntää valitessaan tiekunnan kannattaa kysyä tarjouksia useammalta ehdokkaalta. Hinnastoa ainakaan Suomen tieyhdistyksellä ei ole, tiekunnat ja niiden asioiden hoito ovat erilaisia.

Suomen tieyhdistys on kouluttanut kymmenen vuoden aikana vajaat 250 tieisännöijää. Seuraava kurssi on vuonna 2015.

REIJO VESTERINEN

Valtio korvasi suden tappamasta hirvikoirasta 1 100 euroa

Suomussalmelainen **Pentti Kinnunen** on pettynyt, kun valtio maksoi hänelle susien tappamasta hirvikoirasta vain 1 144 euron korvauksen.

Sudet hyökkäsivät Kinnusen 3,5-vuotiaan norjanharmaan hirvikoiran kimppuun viime syyskuun 21. päivänä Suomussalmen kaakkoiskulmalla. Koira oli haukkumassa hirveä metsässä.

Tutkapannan signaalin avulla Kinnunen löysi tapetun koiransa, tai sen mitä siitä oli enää jäljellä. Sudet olivat syöneet koiran päätä ja sisälmyksiä lukuunottamatta.

Kahden ja puolen vuoden ikään mennessä koiran haukusta oli kaadettu jo kuusi hirveä. Kinnusen mukaan koira oli erittäin lupaava metsästyskoira.

Kinnunen anoi Suomen valtiolta korvausta susien tappamasta koirastaan. Maaseutuviraston korvauspäätös tuli postissa 19.5.2014. Päätöksen mukaan korvausta maksetaan 1 144 euroa, joka on veronalaista tuloa.

”Vain viidesosa käyvästä arvosta”

Kinnusen mielestä korvaus on vain noin viidesosa koiran käyvästä arvosta. Hän ei olisi lupaavaa koiraa myynyt mistään hinnasta.

Koe- ja näyttelytulokset ratkaisevat Kinnusen mielestä liikaa koiran arvoa määritettäessä.

”Jos Suomen valtiolla ei ole varaa maksaa koirasta käyvää arvoa, olisi parasta luopua petokorvauksista kokonaan ja poistaa susi suojelun piiristä”.

Petokorvausrahoja voitaisiin Kinnusen mielestä käyttää paljon hyödyllisemmin esimerkiksi lasten ja nuorten koulutukseen, nuorisotyöhön ja vanhusten hoivapalveluihin.

Asian naurettavuutta lisää Kinnusen mielestä se, että petovahinkokorvaus maksetaan maataloustukena, vaikka korvauksen hakija ei olisi ikinä maataloutta harjoittanut.

REIJO VESTERINEN

Sinilevää ajankohtaan nähden runsaasti sekä merellä että järvissä

Sinilevää on havaittu ajankohtaan nähden tavallista enemmän. Havaintoja runsaista leväkukinnoista on tehty sekä sisävesillä että merialueilla.

Ympäristökeskuksen limnologi **Sari Mitikan** mukaan helteiden aiheuttama järvivesien lämpeneminen runsastutti sinileviä selvästi. Valtakunnallisilla seurantapaikoilla havaintoja onkin ajankohtaan nähden paljon.

Kansalaiset voivat kertoa havainnoistaan esimerkiksi Levävahti-sovelluksella.

”Kuluneella viikolla sinileviä on havaittu 60 seurantapaikalla. Myös kansalaisilta on tullut runsaasti yhteydenottoja.”

Lämpimät säät ovat lisänneet leväkukinnan mahdollisuutta myös merialueilla.

”Havaintoja on Suomenlahdelta Perämerelle. Pintakukintoja esiintyy myös avomerellä.”

Ympäristökeskus tiedottaa levätilanteesta viikoittain syyskuun alkuun saakka.

TIINA HEIKKINEN

Muoviputkista liukeni juomaveteen bensiinin lisäaineita

Ympäristöministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö tiedottivat muoviputkien aiheuttamista juomaveden haju- ja makuvirheistä alkuviikolla.

Ongelman laajuus alkoi paljastua jo helmikuussa, kun tietoja muoviputkista veteen liukenevista aineista alkoi tulla, toteaa neuvotteleva virkamies Jarkko Rapala sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Rapalan mukaan ensimmäisiä vihjeitä kuntien terveystarkastajilta saatiin jo 2012.

Kyse on tavallisista talousvedelle tarkoitetusta pex-muoviputkista, joita on käytetty rakentamisessa 80-luvulta lähtien. Vastaavia ongelmia ei ole todettu ennen.

Ympäristöministeriö testautti kaksi muoviputkea, joista kummastakin todettiin liukenevan liikaan bensiinin lisäaineita kuten mtbe:tä.

Markkinoilla on kaikkiaan seitsemän valmistajan putkia ja viiden muun putket testaan lähiaikoina, Rapala sanoo.

Rapalan mukaan ensin luultiin, että mtbe on päässyt veteen saastuneesta maaperästä, sillä mtbe läpäisee muovin. Kun tämä lähde voitiin sulkea pois, haju- ja makuhaittojen alkuperää alettiin hakea muoviputkista.

Putkista löydettiin useita bensiinin lisäaineita, joita käytetään myös muoviputkien valmistuksessa.

Kaikenlaisissa kohteissa

Ongelmia on todettu ympäri maata ja kaikenlaisissa kohteissa uusista kerrostaloista omakotitalojen saneerauksiin. Viimeisin yhteydenotto tuli Sallasta.

Ministeriö selvitti aluehallintovirastoittain tilannetta. Etelä- ja Länsi-Suomen aveihin on tullut kymmenkunta yhteydenottoa ja itään ja pohjoiseen muutama.

Ne ovat vain osatotuus, Rapala toteaa. Putkia on vaihdettu tai asia hoidettu muutoin niin, ettei tietoa ole tullut viranomaisille.

Miksi ongelma nousi esiin nyt? Ehkä valmistajat ovat muuttaneet tuotantoprosessia tai kyse voi olla valmistusvirheestä, Rapala miettii. Vastuu on valmistajilla ja ne vastaavat virheestä.

Ministeriö on ohjeistanut kuntien terveystarkastajia. Jos maku- ja hajuhaitat eivät häviä pian, putket on syytä vaihtaa.

Terveyshaitat ilmeisen pieniä

Tutkimusprofessori **Hannu Komulainen** Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta arvelee, että pahaa hajua ja makua aiheuttaneista aineista ei ole kuitenkaan merkittävää terveyshaittaa.

Aineet ovat niin pahanhajuisia ja -makuisia jo pieninä pitoisuuksina, ettei kukaan käytä sellaista vettä.

Putkista on analysoitu useita veteen liuenneita aineita, mutta Komulaisen mukaan kaikkia aineita ei ole pystytty tunnistamaan. Toisinaan mitään ei ole löydetty, vaikka maku- ja hajuhaittoja on ollut.

Komulaisen mukaan muoviputkiin jää aina hieman valmistuksessa käytettyjä aineita, jotka liukenevat vähitellen veteen. Määrät ovat kuitenkin pieniä.

Haju ja maku tuntuvat usein aamulla, kun vesi on seisonut yön putkessa. Juoksuttamalla vettä ne häviävät.

Komulaisen mielestä viranomaisten on pakko reagoida tilanteeseen ja selvittää ongelmien syyt ja korjauskeinot. Kyse on kansantaloudellisesti isosta vahingosta.

VEIKKO NIITTYMAA

”Koko talo haisi”

Savonlinnalainen maanviljelijä **Kalevi Viinanen** on kärsinyt muoviputkien aiheuttamasta haju- ja makuhaitasta pian vuoden. Koko talo alkoi haista heti, kun uusi lämpökanaali otettiin käyttöön lokakuussa 2013.

Haju ja maku olivat niin voimakkaita, ettei vettä ole voitu käyttää juomavetenä. Peseytymistäkin on vältetty, mutta astianpesukonetta on käytetty, Viinanen sanoo.

Tilan lämpöputkisto särkyi edellistalvena ja se vaihdettiin uuteen muoviputkeen lokakuussa 2013. Apuna oli alalla työskentelevä lankomies.

Viinasta kiukuttaa.

Kukaan ei ottanut hänen valituksiaan vakavasti, ei edes kunnan terveystarkastaja.

”Minun epäiltiin pesseen autoa kaivon vedellä. Kaivon vesi tutkittiin ja todettiin puhtaaksi. Putken myyjä suositteli juoksuttamaan vettä, jotta haju ja makua häviävät. Eivät hävinneet.”

> Putken myyjä suositteli juoksuttamaan vettä, jotta haju ja makua häviävät. Eivät hävinneet.«
>
> **KALEVI VIINANEN**

Vyyhti alkoi purkautua vasta, kun Viinanen palkkasi lakimiehen.

Vedestä mitattiin bensiinin lisäaineita niin paljon, ettei vettä pitäisi laboratorion mielestä käyttää edes peseytymiseen. Muoviputkea oli jäänyt pala ja siitä löytyi runsaasti neljää bensiinin lisäainetta.

Myyjä maksoi lopulta korvausta, vaikka väitti, että tämä on ainoa tapaus. Viinanen uskoi, kunnes luki alkuviikolla lehdistä, että kyse on maanlaajuisesta ongelmasta.

Muoviputken vesi on tutkittu kolmesti ja seuraava näyte otetaan kuukauden päästä. Haju tuntuu yhä ja, jos jäämiä edelleen on, putki on pakko vaihtaa, isäntä miettii.

Viinanen ei usko, että kyse on yksittäisestä valmistusvirheestä. Kanaalissa on kahdenkokoista pex-putkea, joista toinen on valmistettu helmikuussa ja toinen heinäkuussa 2013. Molemmat tutkittiin ja todettiin yhtä kelvottomiksi.

Viinanen tilasi putken Maaseudun Tulevaisuuden ilmoituksen perusteella.

VEIKKO NIITTYMAA